

Tolna vármegye

Simontornyai járás

Hogyász (kor) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Hogyász

nagy (kor) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a multban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

L. katon lapon.

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Nem történt.

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határan. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

Csicsó puszta hajdan népesített falu volt.

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

Mezőváros.

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

Nagyközség, szervezeti változások nem voltak.

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

Csicsó púntán bucsujáróhely meglátással.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelmük (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe ~~csatolva~~ db.
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földművelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Borsákról: Regőly 10 km-re, Szántód 10 km-re, Jeletről: Sicskerény 6 km-re, Halászó 5.5 km-re, délről: Tóval 11.5 km-re, nyugatról: 46. évi 9 km-re, Szász 4 km-re és Szabály 5 km-re.

Dombos, erdős vidék.

6079 kat. hold (birtokívek adatai alapján).
3166 k. hold szántó, 381 k. hold rét (kaszáló),
190 k. hold szőlő (beültetett), 723 k. hold legelő, 1294 k. hold erdő, k. hold nádas, 289 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

Szállás, Cseregyész, Császó és Belsőmajor határterületi részlet alatt.

4017 lélek.
3631 r. kath., — g. kath., 12 ref.,
24 ág. h. ev., 350 izr., — egyéb
1200 magyar, 2817 német, — tót,
— rutén, — oláh, — horvát,
— egyéb.

Belterületen

Ipar, földművelés, kereskedelem s ipari napszám-kereset.

Ház van: 566, lakásrész: 1527.

Áll. polg. fiú és leányisk., r. kath. és izr. templom
— és iskola, r. kath. plébánia, községháza.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekü viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidijas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai: szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárárság cselédügyi bíráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Bíró, Törvény- (másod-) bíró. 12 esküdt, (tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám —

3 jegyző, 1 segédjegyző, 1 orvos
1 állatorvos, — irodai alkalmazotti,
— pénztári alkalmazott, 2 egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

2 kizsgáló
1 kisbíró (küldönc), 2 bába,

2 éjjeli őr és — gazdasági alkalmazott.

Helyben van km.

16 virilista, 16 választott tag, 8 pót tag

— A község 1 választókerületet alkot.

—

Szeksiárd, műút, 32.5 km.

Gyónk, ? ? 15 km.

Sombóvár, péntek műút, péntek nelsoni járt. 28 km.

Helyben van. km.

Csendőrség helyben van km.

Van, 2 tag. ~~Nincs.~~

Van. ~~Nincs.~~

—

~~Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság~~ 35 tag.
~~Kötelezett tűzoltóság.~~

Van. ~~Nincs.~~

Van. ~~Nincs.~~

Van. ~~Nincs.~~

Van. ~~Nincs.~~

Van. ~~Nincs.~~

— 3 —

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága: Helyben van km.
- Hány magánorvos lakik a községben: 1
- Községi bábák száma: 2
- Körbába lakóhelye és annak távolsága: — km.
- Okleveles magánbábák száma: 1
- Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? Helyben van km.
- Legközelebbi kórház hol van és milyen távol? Szekszárd 32.5 km.
- Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep) — Van prod. szegényház — Nincs.
9. A gondozott szegények száma: 4 intézeti ápolásban, — magán ápolásban.
- Elhagyott gyermekek száma? 3 gyermek.
10. Milyen a község ivóvíze? Kieléptő
- Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?
Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó. Nincs
Ártalmatlan, pécében kerül.
- Van-e csatornázása? Nincs
11. Korcsmák és vendéglők száma? 7 korcsma, 3 vendéglő, — kávéház.
- Van-e szálloda, fogadó és hány? Van szálloda, 2.
- Van-e községben közfürdő? Nincs.
12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? —
- A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? —

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: Szekszárd 32.5 km.
- Kir. járásbírószék székhelye és távolsága? Gyönk 15. km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: Szekszárd 32.5 km.
- Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: Gyönk 15. km.
- Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: Pénzügyőri szakasz helyben van km.
- Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: Pécs km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiszkolák vagy más szakiskolák (iparostanociskola, g.mn., reálginm., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:

Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kír. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Van áll. polg. fiú és leányisk. 4 tanterem és 10 tanerővel r. kath. elemi 8 tanterem és 8 tanerővel, isr. elemi 1 tanterem és 1 tanerővel. -

Községi iparos és keresk. tanonciskola 3 tanterem (r. kath. elemiben) és 6 tanerővel (polg. isk. tanárokat tanítva is.)

1 áll. óvoda, 1 terem és 2 tanerővel. -

Nincs.

Van 1 levente egyesület.

Szekszárd — — — 32.5 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Israelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Anyagyház: r. kath. Fiókegyházak: ref., anyagyháza Győr 15 km. re. ág. h. ev. anyagyháza: Halas 5.5 km. re, a r. kath. tartományi püspökséghez, a ref. és evang. a diócezesi ref., illetve evang. egyházhoz. kez.

Helyben van. -

N. külön lapos. -

R. kath. ut. párber, isr. ut. egyénenkint adózás, ref. és ág. h. evang. ut. diploma stb.

Az iskolának intézi.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédelmi emléke vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, működő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

Nincs.

Hősvérel emléke van.

Nincs művelődési előadásról gyakorlat. Mozgóképek műsoránál. -

Van keresked. kaszinó, r. kath. fejelet, földművelő gazd. egyesülete, építőmunkások klubja, dalárda. -

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

Kerekestől számít a osztrák-török -
dombóvári és köpönyös-egyházi törvényhat. miatt,
hidak stb. mincseme?

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellék-
vonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése,
megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari
és kisvasutak. Közuti vasutak.

Vasuti állomás fővonalon: Székely - Köpönyös,
marha és egyéb rakodó helye. Ipari stb.
vasutak mincseme? -

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy
attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó
állomás?

Nincs.

Van-e posta, távirdu, távbeszélő állomása?

Igen.

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz
járul hozzá a község?

Községi (közvilágító) utak hossza?

12.5 km.

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 hol-
don felül) száma és terjedelme tulajdonosok
szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—
1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése.
A község gazdasági jellege a lakosság zömének
foglalkozása szerint:

Nagybirtok: gr. Apolloniusz birtok 3173 holdal.
Középbirtok: Nincs.
Kisbirt. átlagos kiterjedése: 20 kat. k.
Törpebirt. : : : 3. 2. 2.

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gaz-
dálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Nincs.

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Igen egy, terjed. 214 k.

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Nincs.

Van-e legelő-rendtartás?

Igen.

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Nincs.

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

—

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű,
(elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tar-
tozik.

Nincs.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Igen, terjedelme 1 k.

Be van-e ültetve?

Résben.

7. Vízrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

Székesfehérvár km.

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: 248 ló, 806 szarvasmarha,

a tenyészállatok száma, 10'98 szm. bűz, sertés 410, juh 922 sertés, 1958

uralkodó tenyésztési irány: lómal irány min. szm. mal: bonyhádi tájfa, sertésnél magolisa, jászai rászda.

Körállatorvos székhelye és annak távolsága. Helyben van. km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Helyben.

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Van 4 országos állat és firtarodó vásár és hetenként 1 heti vásár. Itt jog a községé.

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

Ybentől: Szekszárd, hordó: Gyönk.

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

8 ropós, 4 gabona, 2 bor, 2 bűz, 10 vegyes és szatvós.

Hitel és pénzüintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Községi Pénztár r. t., alaptőke: 100.000.000 Ft.

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Tépbank mint szövetkezet. 7 ipari és 3 mez. szövetkezet, mint az O. 2. sz. tagjai.

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

8 asztalos 4 bűz, 4 bogmár, 4 borbély, 14 cipész, 2, entergábor, 2 lámpás, 1 kőfaragó, 5 kőműves, 3 kőműves, 2 kőműves, 12 kőműves, 2 kőműves, 1 kőműves, 1 kőműves, 1 kőműves, 4 kőműves, 4 kőműves, 3 ács, 6 kőműves.

Van-e a községben ipartestület?

Van.

11. Gyárak, ipartelep és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Tépbank mint szövetkezet. 7 ipari és 3 mez. szövetkezet, mint az O. 2. sz. tagjai.
Füsttalan 4 bűz, 4 bogmár, 4 borbély, 14 cipész, 2, entergábor, 2 lámpás, 1 kőfaragó, 5 kőműves, 3 kőműves, 2 kőműves, 12 kőműves, 2 kőműves, 1 kőműves, 1 kőműves, 4 kőműves, 4 kőműves, 3 ács, 6 kőműves.

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Székesfehérvár km.

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

Szekszárd 32.5 km.

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányaiüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Középületek: 3, helyiségek: 28.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

11-es.

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

16 kat. hold szántó és rét,

2 legelő, kat. hold erdő,

egyéb

96

Házilag 8 h. pécet, kishasonbérletben 8 h. földet.

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishasonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Földjöv. javad. megítélve az O. F. B. által 10 kat. h.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

Helypénzesed. jog. Lőrénz vendéglő, Fejlerka. Vajóhid. Hírdem. elap.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó 102 K 70 f. Házadó 301 K.

50 f. Ált. kereseti adó K f. Tár-

sulati adó K f. Vagyon- és jöv.

adó K f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Megfelelő ovoda építése. Szaktanító földműves isk. felállítás. Hírdem. elapok fenntartása céljából nagyobb gyár vagy ipartelep létesítése. Füllanyvilágítás bevezetése. Utközvetítő furás és közfürdő felállítás.

A község pecsétjének lenyomata:

J. Greiner József
Községi (kör-) jegyző.